

Därför valde jag ställning

Erik Fornander berättar

STÄRK DINA KNÄN!

Coachen tipsar!

Vad händer?

STIBs ändamål är att ta tillvara medlemmar-
nas intresse samt att främja och utveckla
ställningsverksamheten inom bygg- och in-
dustrisektorn. STIB ska verka för att med-
lemmarna tillhandahålls information och
kunskap så att de på ett kvalitativt sätt
tillhandahåller säkra ställningar och arbets-
platser på alla nivåer.

Historiskt sätt har merparten av vårt fokus legat
på en ökad kunskap och information till oss med-
lemsföretag. I branschen har vi en betydligt högre
säkerhets- och utförandenivå än för 30 år sedan. Vår
resa mot ändamålen fortsätter och med vårt gemen-
samma engagemang är jag övertygad att varje dag
är ett steg närmare en fulländad ställningsbransch.

Vi styr medvetet, eller om ni så vill omedvetet,
in en del av föreningens resurser på samverkan med
övriga parter. Som ett exempel så har informationen
och utbytet med BI blivit oerhört mycket bättre de
senaste åren. De känner en större förståelse för vår
problematik och då kommer frågorna per automa-
tik upp på agendan. Vårt engagemang i sund kon-
kurrens är ett annat exempel där vi bjuds in för att
faktiskt påverka vår vardag.

Tillsammans med Byggnads så arbetar vi fram
material och utbildar deras huvudskyddsombud i
kontroll av säkra arbetsplatser och säkra ställningar.
Att inspektionen på AV bjuder in oss som föreläsare
och utbildare skapar ett ömsesidigt förtroende och
en förståelse för den problematik som finns runt
säkra ställningar från montage till användning.

En ökad kompetens för skyddsombud och AVs
inspektion är ett utmärkt sätt att främja och utveck-
la ställningsverksamheten.

Som förening har vi idag en stor och bred kom-
petens, som aktivt jobbar med de frågorna som vi i
branschen kommer att få nytta av i framtiden.

*Glada julkhälsningar från
Anders Strömbäck*

Har du några idéer som
skulle kunna förbättra
arbetssituationen för
ställningsbyggare?

Tveka inte att kontakta kansliet:

Adress: Box 38, 294 21 Sölvesborg
Telefon: 0456-33 30 95 E-post: info@stib.a.se

4

10

22

INNEHÅLL

Ordförande har ordet	2
Konst vilar på ställning	4
Enkät	8
Höstmöte i Edinburgh	10
BI jagar lönedumpare	17
Stillasdagene	19
Ställningsakademien 2.0	20
Coachen tipsar: Knän	22
Därför valde jag ställning	26
Kansliet sammafattar	28
Lösning korsord 1/2018	29
Korsord	31

Ställningsaktuellt
Ansvarig utgivare: Anders Strömbäck

REDAKTIONEN

Ingela Stjernberg, Håkan Carlsson, Daniel
Pernikliski

Annonsering, annonsmaterial samt manuskript
avsedda för publicering i tidning sändes under
adress:

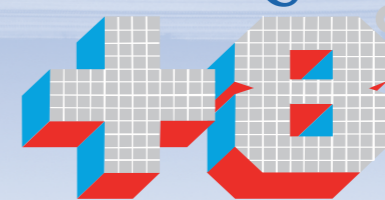
Ställningsaktuellt
Box 38
294 21 Sölvesborg

Tel: 0456-33 30 95
E-post: info@stib.a.se
STIB på internet: www.stib.a.se

Produktion/ Tryck:
Holmbergs i Malmö AB
Tel: 040-660 66 00
Tidningen skickas till medlemsföretagen
för distribution

God Jul & Gott Nytt År
önskar

pluseight.com

Stanna hemma om du är sjuk

Många som är förkylda går ändå till jobbet, med den uppenbara följden att andra riskerar att smittas. Om man har ett fysiskt arbete påverkas man mer, men en förkylning varierar från person till person och det beror väldigt mycket på vilken typ av förkylning det rör sig om. Det kan vara bra att företaget har en policy för att arbeta med förkylning. Huvudregeln är ändå att att om du känner att din ork påverkas ska du stanna hemma, medan det ibland bara rör sig om en snuva.

Arbetarskydd

Svårutredda dödsolyckor

Byggarbetsplatser är riskfyllda miljöer att arbeta i och de senaste åren har ett tiotal dödsolyckor per år inträffat. Men bara vartannat åtal leder till fällande domar. Det är mycket som ska bevisas och ett av de stora problemen är att den som skulle kunna ge mest detaljerade uppgifter om hur olyckan gick till inte går att höra. En annan svårighet är att flera företag brukar vara involverade på en byggarbetsplats, och då är det komplicerat att ta reda på vilken aktör det är som är ansvarig för bristerna.

Dagens Nyheter

Klättrande lön för ställningsbyggare

Lönerna för ställningsbyggare har haft en stark utveckling det senaste året. Genomsnittet i landet är 187,40 kronor i timmen, vilket är en ökning med 7,85 kronor. I topp ligger nu Stockholm–Gotland med ett snitt på 192,24 kronor i timmen. Uppgången innebär att ställningsbyggarna är en av de yrkesgrupper som haft bäst utveckling för tidlönen under det senaste året. Nästan dubbel utveckling mot snittet för samtliga som går under det stora Byggavtalet.

Byggnadsarbetaren

Konst viljar på ställning

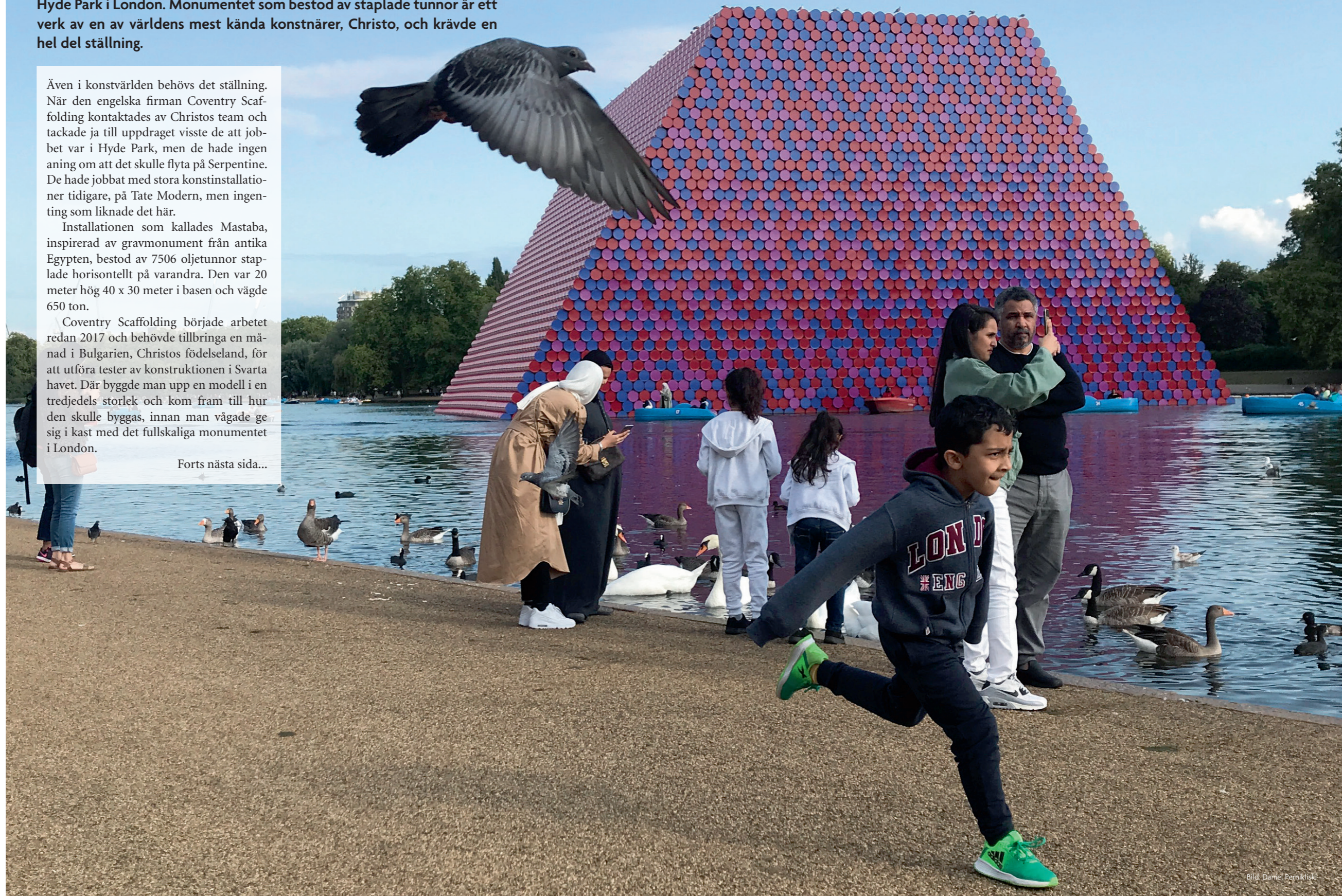
Från juni till september flöt ett enormt konstverk i sjön Serpentine i Hyde Park i London. Monumentet som bestod av staplade tunnor är ett verk av en av världens mest kända konstnärer, Christo, och krävde en hel del ställning.

Även i konstvärlden behövs det ställning. När den engelska firmen Coventry Scaffolding kontaktades av Christos team och tackade ja till uppdraget visste de att jobbet var i Hyde Park, men de hade ingen aning om att det skulle flyta på Serpentine. De hade jobbat med stora konstinstallationer tidigare, på Tate Modern, men ingenting som liknade det här.

Installationen som kallades Mastaba, inspirerad av gravmonument från antika Egypten, bestod av 7506 oljetunnor staplade horisontellt på varandra. Den var 20 meter hög 40 x 30 meter i basen och vägde 650 ton.

Coventry Scaffolding började arbetet redan 2017 och behövde tillbringa en månad i Bulgarien, Christos födelseland, för att utföra tester av konstruktionen i Svarta havet. Där byggde man upp en modell i en tredjedels storlek och kom fram till hur den skulle byggas, innan man vågade ge sig i kast med det fullskaliga monumentet i London.

Forts nästa sida...

Ursprungligen orsakade vikten av ställningen att den flytande plattformen sjönk i mitten. Det löste man genom att lägga ett rutnät av stålbalkar ovanpå pontonen, för att fördela vikten. Det tog två månader att bygga Mastaba och man var ett team på 100 personer från Österrike, Belgien, Schweiz, England och Bulgarien.

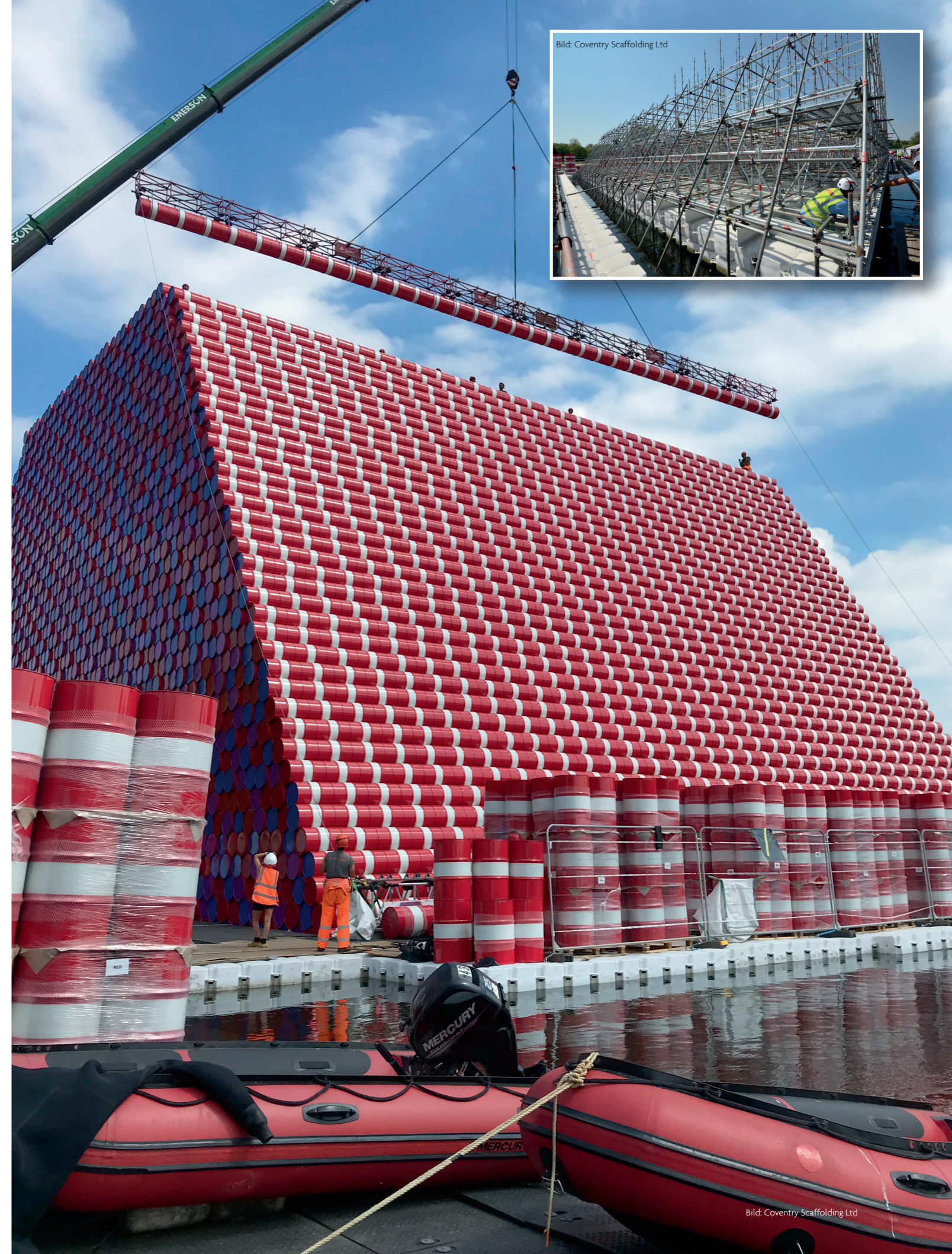
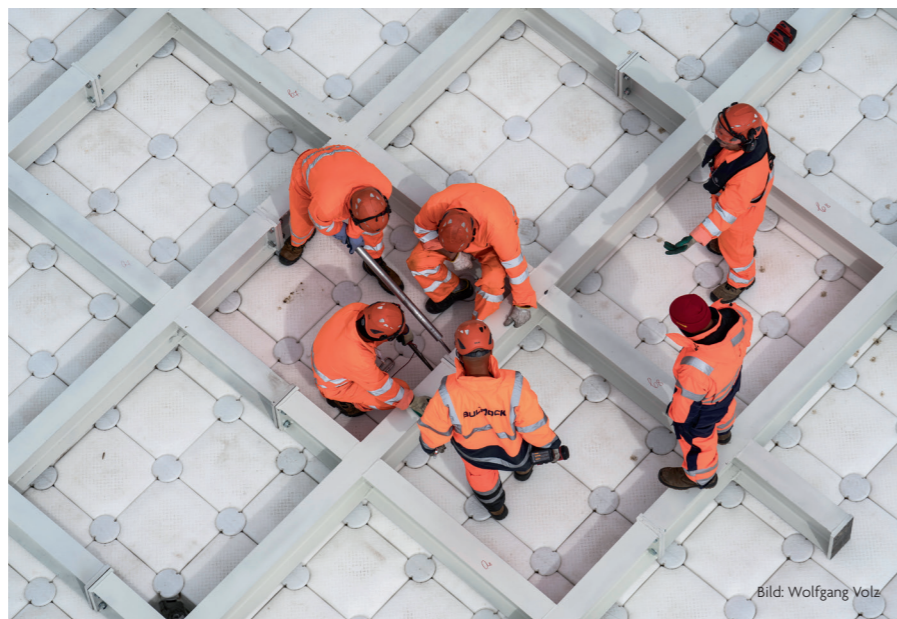
– Det var väldigt imponerande hur ett team från olika delar av Europa jobbade tillsammans för att lösa projektets många utmaningar, sa Paul White, vd på Coventry Scaffolding.

Eftersom tunnorna lades på plats efter att ställningen var byggd var man tvungen att få allt att klaffa på millimetern, så det var mycket matematik involverat i projektet. Det blev inte lättare av att Christo ville att det skulle se ut som att tunnorna flöt på vattnet, så ställningen kunde inte vara synlig ovanför vattenytan.

Familjer, turister, trampbåtsentusiaster, joggare, fågelmatare och restaurangbesökare kunde under fyra månader njuta av den enorma skulpturen som flöt på vattnet, utan att behöva betala inträde.

Utställningen byggde på över 60-års arbete med oljetunnor, som Christo gjorde tillsammans med sin konstnärspartner Jean-Claude.

Text: Daniel Pernikliski

Johnny Andersson, vd, Byggsatsen i Nacka AB.

– Vi är ganska nya som medlemmar och har inte hunnit vara med på årsmöten ännu, men jag ska snart gå en ledarskapsutbildning i STIBs regi och läser den information som skickas ut. Hur vi kan öka engagemanget för STIB? Jag tycker exempelvis att vi behöver samordna hjälpmedel för branschen. Jag tänker på ID-inloggningar, ett gemensamt verktyg i app-form, för att fylla i dokument för våra projekt.

Janne Widarsson, vd Bästkostställningar AB, Uddevalla.

– Jag tycker att det är svårt för små och mellanstora företag att göra sina röster hörda, vi har inte riktigt tid att åka iväg på olika möten då vi prioriterar produktionen. Jag tycker att STIB, i samband med att nya frågor och regelverk kommer upp, skulle kunna mejla medlemmarna enkätfrågor, där vi alla får chansen att säga vad vi tycker. Det är betydligt enklare och snabbare att vara delaktig och engagerad om du kan göra det på kontoret, via datorn.

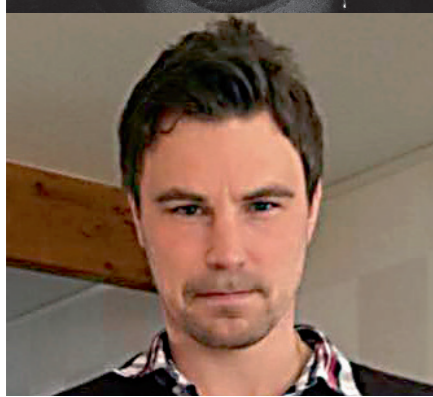
Kent Isaksen, vd, Östergötlands Ställningsproffs AB, Norrköping.

– Jag är nöjd med det jobb STIB gör och tycker att man driver viktiga frågor. STIB håller koll på branschen, uppdaterar utbildningar och ser till att vi har schyssta villkor. Jag läser den information som skickas ut och är nöjd med det. Jag kan inte svara på hur man ökar engagemanget bland medlemsföretagen. Själv har jag inte tid att åka på årsmöten, de infaller när vi är i perioder med mycket jobb.

Christian Blom, vd, Ställningsbyggarna Bromölla AB.

– För vår del skulle utbildningarna exempelvis vara intressantare om de förlades lite närmare vår egen verksamhet. Som småföretagare blir det för kostsamt att åka utomlands för att gå kurser. Eftersom det finns många företag i branschen här i Skåne vore det bra om någon utbildning förlades hit. Vi har inte deltagit i STIBs årsmöten för att vi måste prioritera produktionen. Vi får bra information via mejlutskick och direktkontakt med kansliet.

Robert Holmgren, vd AC ställningsmontage Forsmark AB, Gävle.

– I vårt fall skulle det vara om fler frågor som berör vår verksamhet togs upp. Jag upplever att många av de andra medlemsföretagen jobbar med fasader och fasta priser medan vi har fokus på industrin och löpande uppdrag. Vi driver helt enkelt inte samma verksamhet och upplever inte att de frågor som tas upp riktigt berör oss.

Text: Birgitta Lindvall Wiik

Ett fall för byggare

Varje år faller ungefär 11000 personer på jobbet. Genom att lära sig att falla rätt kan man undvika att skada sig. I Mölndal går ett antal byggnadsarbetare på judokurs för att träna upp balans, styrka och teknik.

Falolyckor är den vanligaste orsaken till skador på byggarbetsplatsen. Många av dem skulle kunna undvikas helt med bättre styrka och balans. När det gäller falolyckor från samma nivå, det vanligaste sättet att ramla, kan rätt teknik vara skillnaden mellan ett blåmärke och en sjuk-skrivning.

Det stora antalet olyckor fick försäkringsbolaget AFA och Svenska Judo-förbundet att starta ett samarbete där arbetsplatser erbjuds fallskyddsträning i lokala judoklubbar.

Först och främst vill man förebygga fall och då är det styrka, balans och explosivitet man tränar. Det behöver man för att kunna återfå balansen om man snubblar. Den andra delen är att öva på rätt sätt att falla, när olyckan är framme, så att man inte skadar sig. För att falla rätt ska du först släppa alla verktyg, slappna av och kura ihop dig, hålla upp huvudet för att skydda skallen och gå in i en rullande rörelse. Håll in armarna för att skydda händer, handleder och armbågar.

Kursen håller på i tio veckor, vilket behövs för att kroppen ska minnas vad den lärt sig, och för att bygga upp fysiken.

Byggnadsarbetaren

Byggkollegorna stöd vid diabetes

I början av oktober insjuknade sjuåriga Linnea. Hon fick diagnosen diabetes typ 1 och för familjen blev livet kraftigt förändrat. Kollegorna till snickaren Robert (Linneas pappa) spelade in en film och startade insamlingen ”Linneas vänner” och lade ut filmen på företagets Facebook. Hittills har insamlingen fått in över 52000 kronor.

– I början, då jag var borta, ringde min arbetsledare och frågade hur det gick. Jag känner att jag har fått väldigt bra stöd av alla, säger snickaren Robert Karlsson.

Byggindustrin

God Jul & Gott Nytt år!

assco.se
BYGGSTÄLLNING & VÄDERSKYDD

Alla kunder och leverantörer – Tack för detta år, nu blickar vi framåt mot ett nytt fantastiskt år!

Byggnadsställningar från

ALTRAD
plettac assco

Väderskyddstak från

COMBISAFE
UBIX Roof

Huvudkontor och lager i Göteborg

Marieholmsgatan 134 B
415 02 Göteborg
Vx 031-26 60 60

Kontor och lager i Stockholm

Tegelbruksvägen 2 A
746 30 Bålsta
Vx 08-33 20 20

assco.se
BYGGSTÄLLNING & VÄDERSKYDD

HK/Lager Göteborg • Marieholmsgatan 134 B • 415 02 Göteborg • Vx: 031-26 60 60
Lager Stockholm • Tegelbruksvägen 2 A • 746 30 Bålsta • Vx 08-33 20 20
A-P Ställningsprodukter AB

info@assco.se • www.assco.se

OBS!
Ny adress i Stockholm
Tegelbruksvägen 2 A
Bålsta

Höstmöte i Edinburgh – med workshops för ställningsbyggare

Höstmötet 2018 var i Edinburgh i Skottland. I mindre grupper diskuterade man osund konkurrens, ergonomi och andra aktuella frågor för branschen. Ett mycket uppskattat studiebesök ordnades i Glasgow i en träningshall för ställningsbyggare.

Närmare 90 deltagare hade tagit sig till Edinburgh för att vara med på årets höstmöte. Staden är otroligt vacker – speciellt för den som gillar den gråvita skalan. Husen var gamla och byggda i sten och avsaknaden av färg var nästan total. Medlemmarna kunde snabbt konstatera att det vore inte mödan värt att bedriva putsverksamhet i Skottland.

Genomgång av revidering ABSE 2002

Arbetet med affärsdokumentet som ska ersätta ABSE 2002, Ställning 18, ser ut att snart vara klart. Då kommer det att marknadsföras hårt av både Sveriges Byggindustrier och STIB. Under mötet gick man igenom några av de väsentligaste ändringarna.

Beställaren har skyldighet att redovisa vilket material som ställningen ska fästas i. Förutsatt att ställningsentreprenören har redovisat vilka krafter som ställningen kan påföra. För att säkerställa att konstruktionen håller har ställningsentreprenören skyldighet att provdra minst tio procent av fästena.

Flera medlemmar menade att det är viktigare att redovisa en metod för infästning och provdra den istället för att provdra en viss procent. På ett stort bygge kan det finnas tusentals fästena och då kan det bli ett stort och onödigt arbete att provdra en viss procent, så länge förutsättningarna för varje fäste är liknande. Håkan Carlsson, kanslichef för STIB, sa att arbetet fortfarande inte var helt klart och att han skulle framföra önskemålet.

Efter kontrollen och överlämningen av ställningen kommer det bli tydligt att beställaren övertar ansvaret i samband med övertagandet.

– Det är reglerat i föreskrifterna nu, men vi ville att det även skulle tydliggöras i affärsdokumentet, eftersom man inte riktigt förstår ansvaret i beställarleddet, sa Håkan Carlsson.

När allt arbete är klart och ställningen

är nerplockad kommer det att införas en gemensam slutkontroll. Då går man igenom om det har inträffat några skador och att allt har varit till belåtenhet. Det blir en trygghet för ställningsentreprenören att det inte kommer att dyka upp några överraskningar i framtiden.

Det är beställaren som ansvarar för lagningen av förankringshålen. Vissa gånger kan det vara lämpligt att det är ställningsentreprenören som gör lagningarna, men har ingenting avtalats är det beställarens uppgift.

Workshops 2017

Under förra årets workshop diskuterades flera frågor som man gick igenom nu. Ett av områdena var fallskydd. På initiativ av Rapid hyrställningar AB sattes man samman

en fallskyddskommitté som leds av STIB. Hittills har man träffats två gånger och alla medlemsföretag har bjudits in och ett par leverantörer har deltagit.

– Med input från medlemsföretagen har vi skissat på en endagsutbildning som är anpassad för ställningsbyggare. Utbildningen ska innehålla både teori

och praktik. Egenkontroll av utrustningen, HLR och ABC, sa Mikael Ekman, vd på Fall Safe Nordic online AB.

Om olyckan är framme kommer man att behöva en räddningsplan och STIB håller på att ta fram en som kommer att finnas att köpa på kansliet eller ladda ner på hemsidan.

– Vi funderar på ett tvärsidigt dokument med bilder och lite text, ungefär som räddningsdokumentet i flygplan, berättade Håkan Carlsson.

En flitigt debatterad fråga är den om sanktionsavgifter. Många tycker att det borde läggas på personnivå, exempelvis när en individ har fått alla förutsättningar för att använda fallskydd men inte gör det ändå. Det här är någonting som inte kommer att gå att ändra i regelverken eftersom arbetsgivaransvaret är förankrat i Arbets-

Bild: Hans Hermansson

miljölagen, men det kanske går att hitta en lösning med Byggnads. STIB håller på att föra dialogen med Byggnads.

Workshops 2018

Frågorna för årets workshops var osund konkurrens, utbildningar, ergonomi, höstmöten och hur man skapar större trivsel på arbetsplatsen.

Rolf Strindberg, vd på Plusmontage AB är STIBs representant i en referensgrupp mot osund konkurrens som BI driver. Han har intervjuat styrelsen om deras syn på osund konkurrens men vill även ha feedback från medlemsföretagen.

Grupperna var överens om att osund konkurrens kan leda till att seriösa företag slås ut eller tvingas nalla på sin egen säkerhet för att ha chans att vara med och tävla om jobben. Man tycker att mycket av ansvaret ligger på beställarna eftersom de har makten att välja vilken underentreprenör de använder sig av. Men kunskapen hos beställarna är ofta väldigt låg så att de har svårt att beställa precis vad de ska ha, vilket är ett stort problem.

– Vi har tagit fram en checklista för beställare vid upphandling av entreprenader som finns att ladda ner på vår hemsida. Vad de bör tänka på, från förfrågan till övertagande av ställningen, men även an-

vändandet av den. Det får ni gärna sprida till beställarna, sa Håkan Carlsson.

Ett annat sätt att motverka osund konkurrens är att utbilda kontrollanterna från Arbetsmiljöverket. För två år sedan anordnade STIB ett seminarium i Hallunda där närmare 60 inspektörer deltog och lärde sig mycket om vad som kan vara extra viktigt att kontrollera vid en inspektion. Tanken är att man ska upprepa det igen nästa år och då även bjuda in beställare.

Många tror att man kan höja kvaliteten bland ställningsentreprenörerna genom att skruva åt medlemskraven för att gå med i STIB. Man skulle kunna göra det utan att för den skull få upp det på auktorisationsnivå. Det har också pratats om att man ska införa en uppförandekod för STIBs medlemmar.

– Tanken med en uppförandekod har egentligen varit att det vore ett verktyg för föreningen att kunna utesluta de företag som inte följer den. Sen har vi någonting som heter klanderfri vandel, vilket betyder att personer som inte skött sig tidigare inte bara kan starta ett nytt företag och bli beviljade ett nytt medlemskap i STIB. Det är också ett effektivt verktyg, sa Håkan Carlsson.

Frågan om praktik på utbildningarna behövs rådde det delade meningar om.

I Storbritannien har NSCA, som är motsvarigheten till STIB, skolor med ett program med praktik för ställningsbyggare. De flesta verkade tycka att det systemet var bra, men att utbildningen i Sverige är fullt tillräcklig för den typ av ställning vi har. I Storbritannien jobbar de huvudsakligen med rörkopplad ställning, vilket är svårare och kräver skickligare montörer. Vissa tyckte att leverantörerna borde stå för den praktiska delen.

– Var och en har ju sitt material man kör med och det är där man vill ha den praktiska biten, sa Alf Samuelsson, platschef på JUF byggnadsställningar AB.

Många menade att det finns ett stort behov av att utbilda fler ledare. Handledare och arbetsledare.

– Vi behöver utländsk arbetskraft för att täppa till rekryteringsbehovet, men vi behöver ledare som kan ta hand om arbetskraften, säger Robert Kalsås, platschef på Bröderna Birgersson Bygg AB.

För att skapa bättre ergonomi för ställningsbyggare fanns det många idéer. Friskvård inom företaget, lättare material, rotation i arbetet, ändra sina byggmetoder. Att man ska bli bättre på att ställa krav på att hjälpmedlen verkligen finns där, vilket är beställarnas skyldighet. Användandet av materialtransportörer, speciellt vid högre

Bild: Linda Stremberg

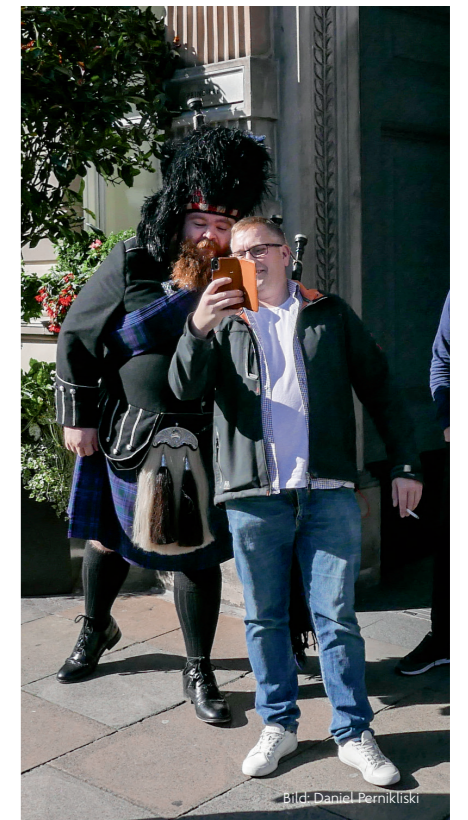

Bild: Daniel Pernikliski

Bild: Hans Hermansson

ställningar, så att man kommer ifrån för mycket repande.

Medlemmarna var rörande överens om att man behöver större delaktighet i helheten bland montörerna och speciellt de erfarna montörerna. Det är en av de effektivaste vägarna till en trevligare och roligare arbetsplats. Det får personalen att känna sig viktig och sedd och gör att de inte är lika benägna att sluta och byta firma. De behöver veta hur det går för företaget, både i stort och för just deras projekt.

– Även om någon inte är så intresserad så visar man att man har förtroende för dem, och bara den symboliska handlingen kan vara verkningfull, sa Fredrik Mouton, depåchef i Uppsala för Plusmontage AB.

Formen på höstmötena var också något man diskuterade. De verkade som att de flesta tyckte att höstmötena skulle vara ungefär som de är nu, men att man kanske skulle ändra formen på årsmötena. Kanske att man skulle lägga till en dag och låta leverantörer hålla föredrag och göra lite mer som i Norge under Stillasdagene. Något som det står mer om längre bak i tidningen.

Men däremot ska STIB försöka ta reda på vad det beror på att många företag inte deltar på mötena. Sannolikt finns det en mängd olika anledningar, men först när man vet dem kan man börja fundera på vad man kan göra annorlunda.

Studiebesöket

På fredagen anordnades ett otroligt inspirerande besök på en av CISRS anläggningar i Glasgow. CISRS är ett utbildningsorgan som startade 1979 och drivs av NSCA, som är Storbritanniens motsvarighet till STIB. De har ett 30-tal träningshallar runt om i landet där man utbildar ställningsbyggare. De varvar praktik ute på företagen med att komma in till skolan och göra praktiska övningar och tester. Utbildningen tar minst 18 månader, men tiden varierar från person till person och oftast tar processen ca tre år.

I träningshallen får de bland annat bygga konstruktioner enligt en ritning på tid, och blir sen bedömda efter hur säkert det var, hur effektivt, hur många fel de gjorde och om de klarade sig inom tidsramen.

– De får fyra timmar på sig att bygga och riva det här tornet, enligt ritning. Ni skulle säkert göra det på en timme eller mindre, men ni får tänka på att de här killarna är ganska nya inom det här, sa Alastair O'May, platschef på CISRS i Glasgow.

Många hade svårigheter med att uppfatta vad Alastair O'May sa och någon ur sällskapet utbrast att han lät som någon ur filmen Brave Hart, vilket verkade roa honom.

Det finns en rad olika nivåer man kan nå inom CISRS. Allt från att få bygga enkla konstruktioner till avancerade ställ-

ningar till att inspektera ställningar och till att bli övervakare av utbildningarna.

I början delades besökarna in i två grupper som turades om att lyssna till en föreläsning av David Mosley, utbildningschef på CISRS, och att vandra runt i träningshallen. David Mosley jobbade 13 år som ställningsbyggare innan han började på branschföreningen.

– Jag var nog mest känd för att prata om ställningar och nu är jag anställd av NSCA och mitt jobb är att prata om ställningar, så nu är det officiellt, sa David Mosley, och ett skatt i hela rummet utbröt.

Rundturen inleddes vid en rör- och kopplingsställning och deltagarna tyckte att den såg fruktansvärd ut och trovärdigheten för utbildningen stod inte på topp just då. Men det visade sig vara ett skräckexempel som avsiktligt innehöll i stort sett alla fel man kan tänka sig. Den fanns där för att eleverna skulle försöka upptäcka allt som var fel med den.

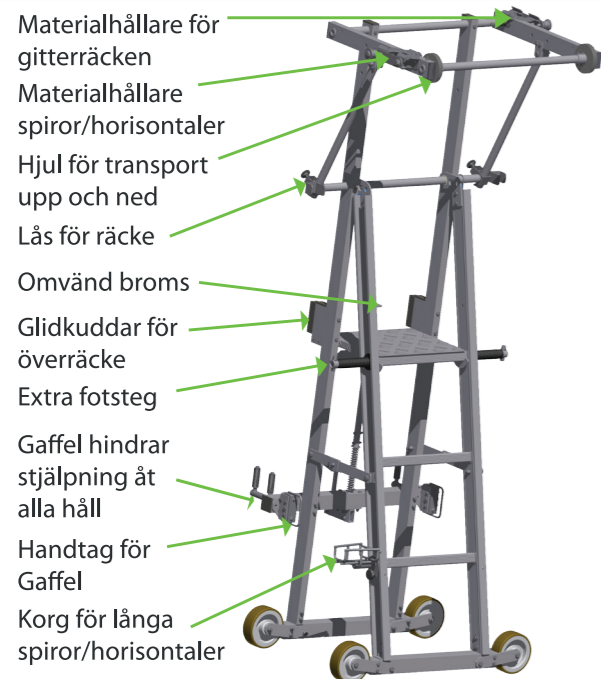
På det hela taget var det ett mycket bra studiebesök och utbildningen som CISRS har är en kvalitetsstämpel. Den visar att de ställningsbyggare som har genomgått deras utbildning har de grundläggande kunskaper som krävs.

Text: Daniel Pernikliski

Effektiv säkerhet för en högst effektiv byggnadsställning

Med +8 HiMount monteringsplattform kan en person montera ställningens fasta skyddsräcken och vertikaler med skarvning i bomlagnivå för optimal styrka. Allt under full säkerhet.

- fungerar lika bra vid nedmontering.
- har materialhållare för spiror, gitterräcken, horisontaler, mm som ökar material hanterings säkerheten samtidigt som de ökar effektiviteten i byggandet.
- fälls lätt ihop och säkras med inbyggda transportsäkringar när arbetet är färdigt.

PlusEight System AB

Göteborg
031-779 90 50

Stockholm
08-514 950 80

QSR MODUL

FLEXIBEL fasad och industriställning

STARK stabil med inbyggd avsträvning

SÄKER hand- och knäräcke i ett

SNABB inga horisontaler eller diagonaler

LÄTTARE dubbelräcket ersätter två horisontaler och diagonaler

EKONOMISK kortare monterings- och inköpskostnad

Inga Horisontaler eller Diagonaler

BYGGHISSAR

Böckers bygghissar är extremt moderna transportsystem som skräddarsys efter kraven på de olika byggarbetsplatserna. Kompakta dimensioner, överlägsen funktion och attraktiv prissättning gör dem oslagbara.

ÅTERFÖRSÄLJARE:

I samarbete med
Nordic Scaffold AB

Bernard Podlinski AB

www.bernardpodlinski.com
bernard@telia.com
Tel 070-520 22 84

NORDIC SCAFFOLD

Hyvelvägen 8, 444 32 Stenungsund.
Tel 070-742 51 45 • info@nordicscaffold.se
www.nordicscaffold.se

BI jagar lönedumpare

Medlemsföretag som fuskar med skatter, arbetstillstånd eller betalar löner långt under avtal ska uteslutas. Sveriges Byggindustrier rensar upp och har anlitat grävande journalister för att gå igenom sina medlemmar.

Catharina Elmsäter-Svärd, vd för Sveriges Byggindustrier, berättar att de försöker bli av med kriminella företag som tror att de kan runda systemet genom att gå med i BI. Tidigare har de som ertappats med skumma underentreprenörer kommit undan med att de handlat i god tro.

Nu krävs en rejäl självsanering i hela byggbranschen menar Catharina Elmsäter-Svärd. Annars knäcks de företag som betalar skatt, har kollektivavtal och i övrigt försöker göra rätt för sig. BI inledde sin egen granskning av medlemsföretagen i våras och i somras skrev de kontrakt med de grävande reportrarna bakom Stoppa Fusket. De har specialiserat sig på att granska svenska och utländska företags löner, traktamenten, årsredovisningar, sociala avgifter, ägare med mera.

Det ska inte räcka med att utåt sätt säga att man försöker ha koll på sina underentreprenörer, vilket många stora bolag har gjort. Man måste också ha det, menar Catharina Elmsäter-Svärd. Inte minst måste man sluta se genom fingrarna när stressade platschefer låter sig mutas att ta in extremt billig arbetskraft, genom kriminella fixare.

Catharina Elmsäter-Svärd tycker att det farligaste ett medlemsföretag kan göra är att bidra till dumpade löner och priser för en kortsiktig egen vinning.

– Börjar en måste alla andra följa efter. Därför kommer företag som inte gör rätt för sig och följer kollektivavtal, lagar och regler i slutänden att uteslutas, vilket kan komma att skada deras affärer, varnar BI:s vd.

Bara under september månad uteslöts nio medlemsföretag ur BI, och i somras fick ett ställningsföretag lämna, för att de inte följde kollektivavtalet. Catharina Elmsäter-Svärd uppmanar alla aktörer, företag, fack och myndigheter, att tipsa BI om misstänkt fusk på byggena.

– Och vi vill verkligen att Arbetsmiljöverket, polisen, Skatteverket och Ekobrottsmyndigheten ska besöka byggarbetsplatserna. För det krävs mer myndighetsresurser.

Dagens Nyheter

FAKTA

Enligt Arbetsmiljöverkets utstationeringsregister finns 18.000 utländska byggjobbare i Sverige. Men i själva verket handlar det om ett par hundra tusen gästarbetare i byggbranschen, hävdar de två granskande reportrarna bakom sajten Stoppa Fusket. Lönerna ligger inte sällan någonstans mellan 15 och 50 kronor per timme, plus traktamente.

I somras avslöjade Stoppa Fusket en rad allvarliga oegentligheter i företag som bygger Förbifart Stockholm.

Bild: Rosie Alm

PERI UP ställningssystem Säkra lösningar för en trygg arbetsmiljö

Fasadställning. Industriställning. Trapporn. Understödning. Vädskydd.

Det mycket flexibla ställningssystemet PERI UP kan i princip tillgodose alla önskemål för nyproduktion, renovering av fastigheter samt industriella ställningslösningar.

- Tekniska lösningar med konstruktionsansvar
- "Gravity Lock" för snabb och säker montering
- Säkerhetsfokus för trygg arbetsmiljö

Vi önskar er alla en riktig
God Jul & Gott Nytt År!

Form
Ställning
Plywood
Konstruktion

www.peri.se

Sida vid sida med robotar

Forskare i Japan har släppt en video där en robot lyfter och bär bort en gipsskiva, för att sen skruva fast den på väggreglar. I framtiden ska roboten kunna ersätta en del av den mänskliga arbetskraften.

Roboten är en humanoidrobot och skiljer sig från de fasta industrirobotar som används på byggarbetsplatser i dag. De kräver att man anpassar arbetsplatsen efter roboten, medan en humanoidrobot anpassar sig efter arbetsplatsen. I teorin kan de alltså avlasta människorna på ett vanligt bygge.

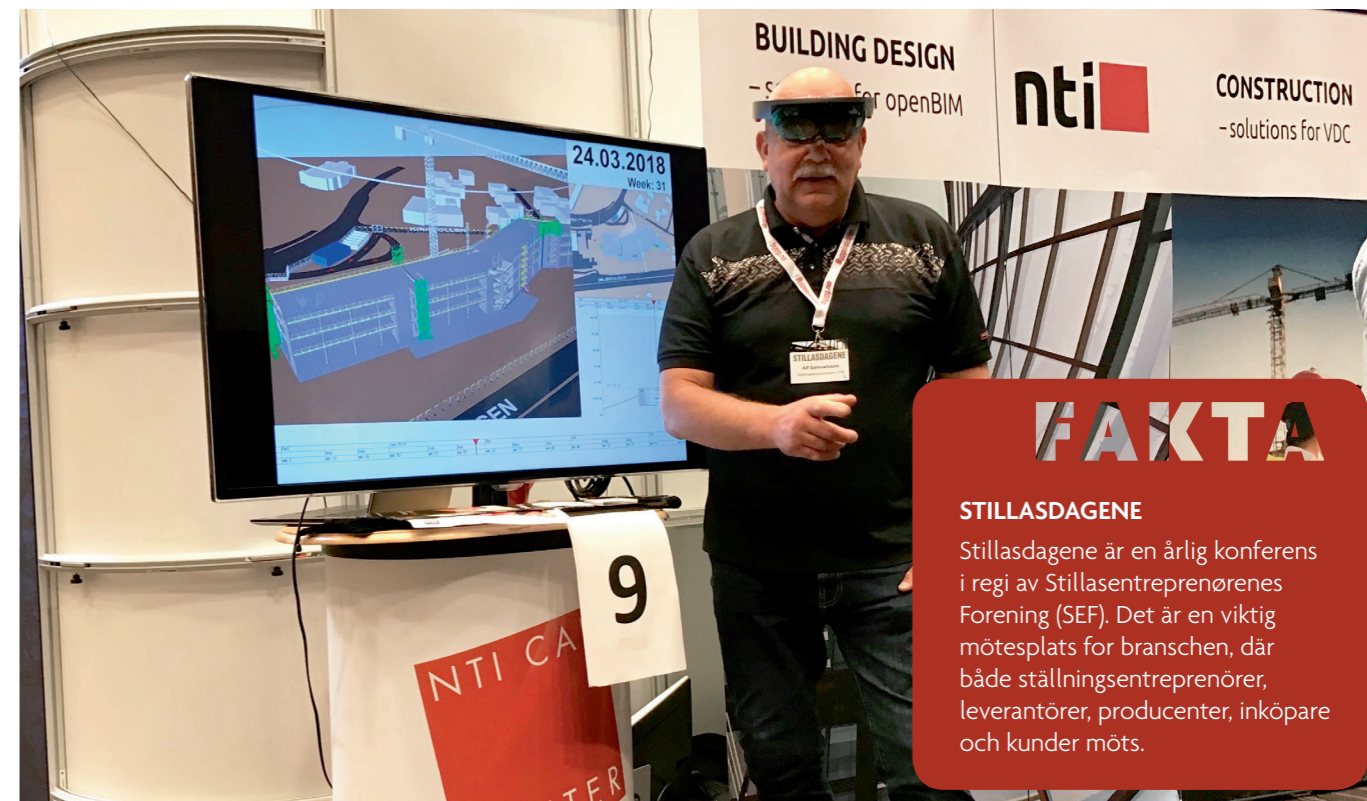
Roboten är 182 cm lång och 101 kilo tung och finns än så länge bara som prototyp. Men även om det lär dröja ett tag innan vi ser roboten jobba tillsammans med människor är det här en viktig milstolpe inom robotforskningen.

I Japan ser man robotarna som ett sätt att bidra till att lösa arbetskraftsbristen. Man har räknat ut att det kommer finnas 1.28 miljoner färre byggarbetare år 2025 jämfört med år 2014, vilket är resultatet av Japans åldrande befolkning.

Roboten kräver inte att den övervakas konstant utan kan arbeta relativt självständigt. Forskarna ser också säkerhetsaspekten som en viktig faktor. Om roboten utvecklas för att utföra tunga och riskfyllda uppgifter så förbättrar det arbetsmiljön för människorna.

Att byggnadsarbetare i allt högre grad kommer att få sällskap av robotar är det nog ingen som tvivlar på. Sen om det är kul eller läskigt, eller lite av båda, det är upp till var och en att avgöra.

Byggindustrin

FAKTA
STILLASDAGENE
 Stillasdagene är en årlig konferens i regi av Stillasentreprenørenes Forening (SEF). Det är en viktig mötesplats för branschen, där både ställningsentreprenörer, leverantörer, producenter, inköpare och kunder möts.

Stillasdagene

STIBs motsvarighet i Norge SEF (Stillasentreprenørenes forening) anordnade den 11-12 September 2018 något de kallar för stillasdagene i Bergen under två dagar. STIB medverkade för att se och lära hur de gör i Norge.

Det innehållsrika programmet fokuserade mycket på säkerhet och de nya digitala verktygen som nu snabbt implementeras i produktionen även av ställningar. Både Veidekke och Equinor hade intressanta föreläsningar om säkerhet och hur man i praktiken får detta att fungera på varje arbetsplats. Kontentan var att fina ord och blanketter inte räcker speciellt långt, varje arbetstagare måste lära sig att ta sitt ansvar och då måste andra i organisationen vara föredömen eftersom vi vanligtvis imiterar andras exempel. Rent praktiskt innebär det att företagen måste skapa en anda där det ses som något positivt att personalen hela tiden anmäler saker och händelser som är potentiellt farliga.

De digitala verktygen i form av 3D modeller och VR glasögon visades upp och att det kommer att bli verktyg vi snart kommer att se i vårt dagliga arbete. Fördelarna är stora eftersom det blir enklare att veta exakt vilka ställningsdetaljer som behövs vid en speciell tidpunkt vilket kommer att effektivisera både ställningsbyggandet, tidsplaneringen och transportererna.

Det gjordes kortare pauser mellan fö-

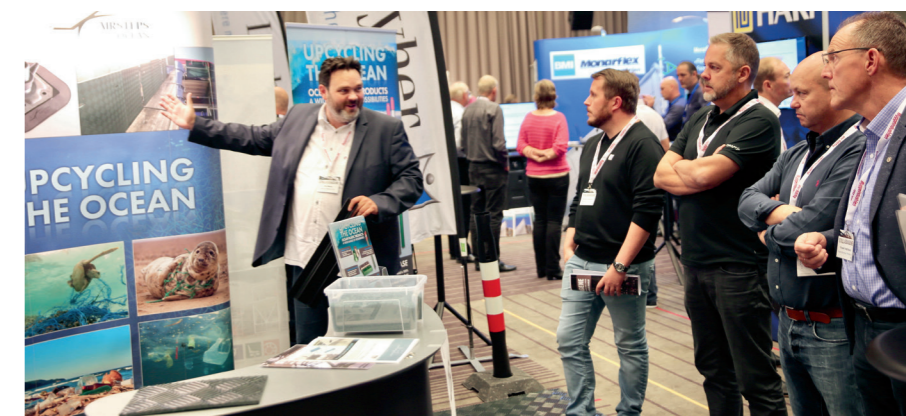
reläsningarna där deltagarna på konferensen blev indelade i grupper för att delta i "speed-dating". Speed-dating gick ut på att ca 20 olika leverantörer fick 4 min var att presentera sina produkter/tjänster. Efter 4 min ringde en klocka och alla fick gå vidare till nästa leverantör som då också fick 4 min på sig att visa upp vad de hade att erbjuda. Detta inslag var väldigt populärt och ett trevligt avbrott till föreläsningarna.

SEF visade ett nytt program för att enkelt räkna ut förankringskrafterna på ställ-

ningar, programmet kommer utan tvekan att vara till stor hjälp för att motverka olyckor där förankringar varit undermåliga. STIB borde kanske fundera på att göra ett liknande program för sina medlemsföretag anpassat till svenska förhållanden. STIB hoppas kunna få ett utökat samarbete med vår norska systerorganisation.

Vi såg efter vårt besök på stillasdagene i Bergen att vi har liknande utmaningar och att vi kan lära mycket av varandra, för varför ska man uppfinna hjulet två gånger?

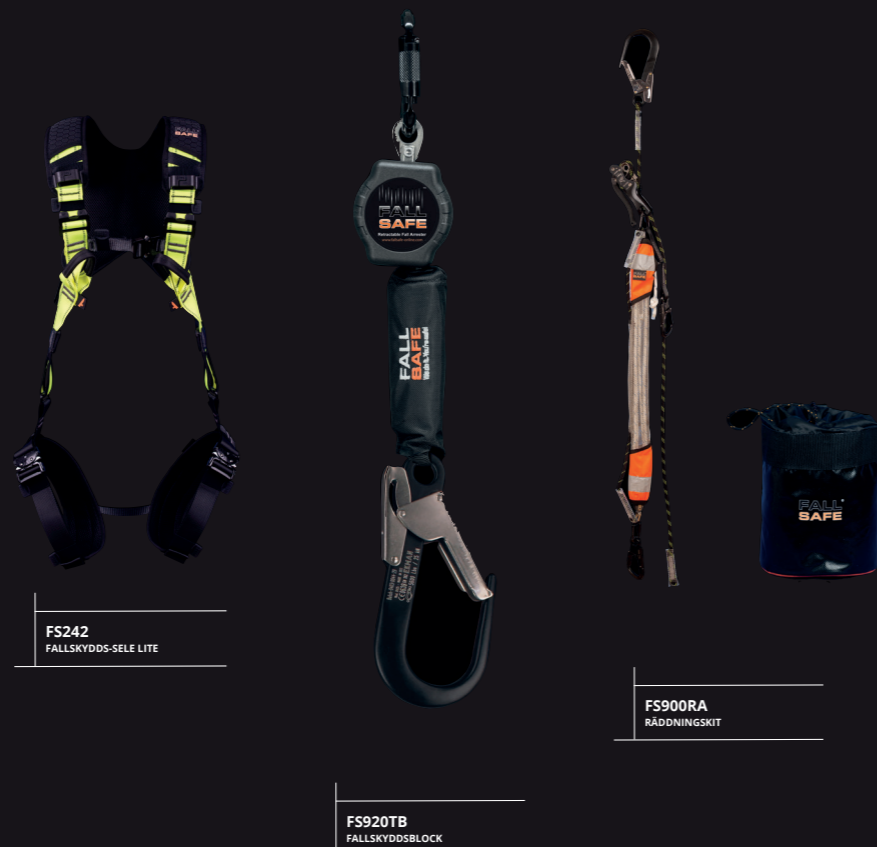
Text och bild: Hans Hermansson

VI KAN FALLSKYDD, KONTAKTA OSS!

Tel: 044-103499
 E-mail: info@fallsafeonline.se

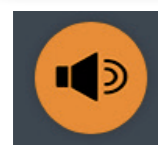
Fallsafe

FS242
FALLSKYDD-SELE LITE

FS900RA
RÄDDNINGSKIT

FS920TB
FALLSKYDDSBLOCK

I högra hörnet av kursfönstret finns en orange högtalarsymbol. När man klickar på den fälls en meny ut och då väljer man jordgloben. Då dyker en lista med massor av olika språk upp. Välj bara det språk du vill ha och sidan översätts till det språket. Det här fungerar även på proven.

Ställningsakademien 2.0

Förutom att nya Ställningsakademien är betydligt mer driftssäker och underlättar det administrativa arbetet för STIB, finns det några stora förbättringar som gynnar användarna.

Företagskonto

Varje företag som registrerar en lärling eller gör en kursbeställning får ett eget konto på Ställningsakademien. Där ser man företagets alla elever och kan enkelt se hur långt de har kommit i sina studier. Man har även tillgång till samma studiematerial som eleverna så att man enklare kan hjälpa till vid behov.

Uppläsning och översättning

I den nya versionen av Ställningsakademien finns någonting som kallas "Talande webb". Det är en tjänst som gör det enklare för personer med språk- och koncentrationssvårigheter. Bland annat kan man få texten uppläst och översatt till en mängd olika språk. Visserligen kan det nog bli en

del lustiga översättningar, speciellt för tekniska termer, men det är ändå ett stort stöd för dem med problem i svenska språket.

Godkänt per kursdel

Nu är kurserna upplagda så att man blir godkänd per kursdel, vilket försäkrar att man har tillgodogjort sig kunskaper inom varje område. Det gör också att om man misslyckas finns möjlighet att göra om de moment man har fått underkänt i och inte hela kursen.

Än finns det ett fåtal kvar på gamla Ställningsakademien. Vid årsskiftet kommer all support och underhåll av sidan att upphöra.

Text: Daniel Pernikliski

Kläderna som lär dig jobba rätt

Vad man gör för kropps rörelser och hur ofta man gör dem avgör om man får belastningsskador, vare sig man har tekniska hjälpmedel eller inte. Forskare testar nu en t-shirt och handskar som analyserar dina rörelser.

Byggnadsarbetare drabbas ofta av belastningsskador, på grund av tunga och felaktiga lyft. En dålig rörelse kan bli en vana eftersom den känns okej första gångerna man gör den. Ny teknik kan bidra till att man minskar skadorna.

En trådlös sändare i t-shirten skickar signaler till en app. Datan sparas så att arbetsgivaren kan använda sig av den vid en riskanalys, men den kan också ge instruktioner direkt till användaren. När man arbetar i fel ställning varnas man av en datorröst. Rösten säger till flera gånger och meningen är att påminnelserna ska förändra dåliga arbetsställningar på sikt.

Men beteenden är svåra att ändra och i framtiden kommer tröjan att kunna avge vibrationer, vilket kommer att fungera bättre, tror Mikael Forsman, professor i ergonomi vid Institutet för miljömedicin på Karolinska Institutet.

– Om man har skurit sig och fått ett jack i fingret, så håller man ut fingret nästa gång man skär något. Kroppen minns. Vibrationer kan hjälpa på samma sätt. Om jag känner en signal på höger överarm istället för en röst som påminner mig att hålla höger arm lägre, så slipper jag lyssna och tänka på vilken arm jag borde sänka, säger han.

Det kan innebära stora svårigheter och smärtor för individen att råka ut för belastningsskador, och det är också något som kostar samhället flera miljarder varje år.

– Om vi kommer fram till något som räddar en byggarbetare från att bli förtidspensionär så tjänar samhället in långt mer än våra projektkostnader, säger Mikael Forsman.

Byggnadsarbetaren

Nyhet

HAKI Designverktyg för konfigurering av HAKITEC väderskydd.

Webbaserat, med några enkla knapptryckningar skräddarsyr du ditt tak. Förutom ritning och specifikation, får du en 3D modell som du kan studera in i minsta detalj. Med hjälp av din mobilkamera, kan du dessutom placera den i valfri miljö.

HAKI – byggnadsställningar och väderskydd för temporära arbetsplatser

- SÄKER – produktutveckling, kvalitetssäkring och modern produktion
- ENKEL – ett fåtal grundkomponenter till både ställning och väderskydd
- FLEXIBEL – teknisk support, utbildning och finansiering
- PRODUKTIV – effektiviserar ert dagliga arbete

Kontakta oss så hjälper vi dig 044 - 494 00 · 031 - 18 08 60 · 08 - 500 290 45 · www.HAKI.com

Coachen tipsar om: KNÄÖVNINGAR

Så stärker du knäna med Annelis program:

Gör varje övning i tre set, med tio repetitioner i varje set. Börja alltid med ditt svagaste ben.

FAKTA

Anneli Selberg, 42.

Gör: Certifierad massör, personlig tränare, reiki master i företaget Kroppsbalans som firar tio år i år.

Bor: I en by utanför Luleå.

Familj: Maken Krister, 37, Rasmus, 11 och Emil, 2 år.

Tränar: Slalom och golf.

Känns knäna stela och ömma efter en lång arbetsdag? Har du svårt att böja och räta ut benet ordentligt? Prova några enkla övningar för att stärka och smörja benens viktiga "gångjärn"!

Text och bild: Birgitta Lindvall Wiik

Förra gången handlade det om rörlighet i höfterna och när vår testpilot Joacim Henriksen skulle sätta dem i rullning gick det lite trögt. Men han tog hemläxan med sig och har både tränat på övningarna själv och lärt ut dem till arbetskompisarna som jobbar med honom på SSAB i Luleå. Nu rullar ställningsmontörernas höfter som aldrig förr!

– Jag är skyddsombud och

för oss är ju alltid de ergonomiska frågorna aktuella. Därför passar det väldigt bra att sprida träningsprogram som stärker våra kroppar och är speciellt framtagna för hur vi belastar kroppen i jobbet, säger Joacim.

Nu är det dags att stärka knäna, benens gångjärn, som får stå ut med mycket belastning, både i vardagen som småbarnsförälder och på jobbet som ställningsbyggare.

– När man börjar bygga ställningen är det vanligt att sparka till så den hamnar i läge och blir rak, men den största belastningen är nog allt spring i trapporna med tungt material. Man går ju jämt och bär på grejer, säger Joacim Henriksen, ställningsmontör vid Bergnäsets ställningsmontage i Luleå.

Joacim, som egentligen är utbildad flygmekaniker, snubbade in i branschen redan efter

lumpen och har både hunnit byta arbetsgivare och pröva många olika delar av yrket. Under de senaste åren har han enbart jobbat inom industrin – något som verkligen sätter knäna på prov.

– Vi jobbar ofta i trånga utrymmen och det är oundvikligt att stå och krypa fram på knäna. Även om jag är nog med att bära knäskydd så känner jag mig ofta stel. När jag legat still i soffan knakar det i knäna och på morgnarna stapplar jag omkring som en gammal gubbe – fastän jag bara är 34, skrattar han.

Personliga tränaren Anneli Selberg nickar och säger att det är typiskt att ha ont innan man kommit igång för dagen och "gångjärnen" smorts upp.

– Med ett yrke som sliter på knäna är det extra viktigt att stärka musklerna runt dem och att öva upp rörligheten i leden. Det är viktigt för att kroppen ska hålla hela yrkeslivet, säger hon och förklarar att den som är väldigt stel i knäleden inte rör sig korrekt, vilket ger spänningar i musklerna och så småningom smärta.

Anneli berättar att knäprogrammet innehåller övningar

som utnyttjar hela knäets rörelsemönster, övningar som skapar stabilitet, för att slippa obalans i musklerna, och stretching som hjälper till att släppa spänningarna. Rörelserna är enkla men mycket effektiva, det viktiga är att ta ut hela rörelsemönstret.

– Många blir av med sina knäproblem genom det här träningsprogrammet, till och med de med artros i knäet brukar bli bättre, säger Anneli.

Hon poängterar att övningarna är enkla att utföra, både hemma och på jobbet.

– Nu har man inget att skylla på för att komma undan trä-

ningen, skojar hon medan Joacim sätter sig ner i en djup knäböj. Han står med hälar på en planka, ett bra hjälpmedel för att komma riktigt djupt.

Joacim får testa övningen utan planka och då blir det genast svårare.

– Det är viktigt att utmana sig om det blir för lätt. Med lite träning fixar du djupa knäböj helt utan hjälp, säger Anneli uppmuntrande, innan Joacim tar sats för att sätta sig ner ännu en gång.

ANNELIS PROGRAM FÖR ATT STÄRKA DINA KNÄN

BENBÖJ! Träna rörlighet i knäleden genom att gå ner i riktigt djupa knäböj. För att komma tillräckligt djupt kan du stå med hälar på en planka. Håll händerna korsade framför bröstet, stå höftbrett med benen och var noga med att ha en stolt hållning. Sätt dig ned så djupt du kan. Upprepa. Genom den här övningen får cellerna i knäna ny energi. Leden smörjs och du förebygger både ett stelt knä och artros.

FAKTA

Joacim Henriksen, 34.

Gör: Ställningsmontör på Bergnäsets ställningsmontage i Luleå.

Bor: I Luleå.

Familj: Frun Josefine, 30, Thyra, 7, Walter, 5 och katterna Ozzy och Cherry.

Tränar: Just nu ingenting, tiden räcker inte till! Under pappaledigheten tränade jag styrka.

UTFALLSTEG FRAMÅT tränar balansen och stärker och stretchar muskler i lår och säte. Det är muskler som fäster i knäet och kan ge knäproblem om de blivit för korta och stela. Även bälmuskerna utmanas i denna övning. I utgångsläget står du med höftbrett avstånd mellan fötterna. Ta ett rejält kliv framåt med en fot. Böj på knäet och sänk höften tills det främre låret blir vågrätt. Det bakre knäet ska nästan nudda golvet. Stå kvar i läget i tio sekunder. Upprepa. Byt ben.

ÖVA BALANS OCH SMIDIGHET! Greppa ett kvastskäft axelbrett och håll armarna rakt uppåt. Lyft upp ena benet framför dig. Böj sedan överkroppen nedåt och sträva mot golvet med kvastskäftet, samtidigt som du vinklar benet bakom dig. Växla mellan de två lägena. Byt ben. Övningen utmanar både fotled och knäled och tränar upp små muskler som får jobba för att balansera upp kroppen.

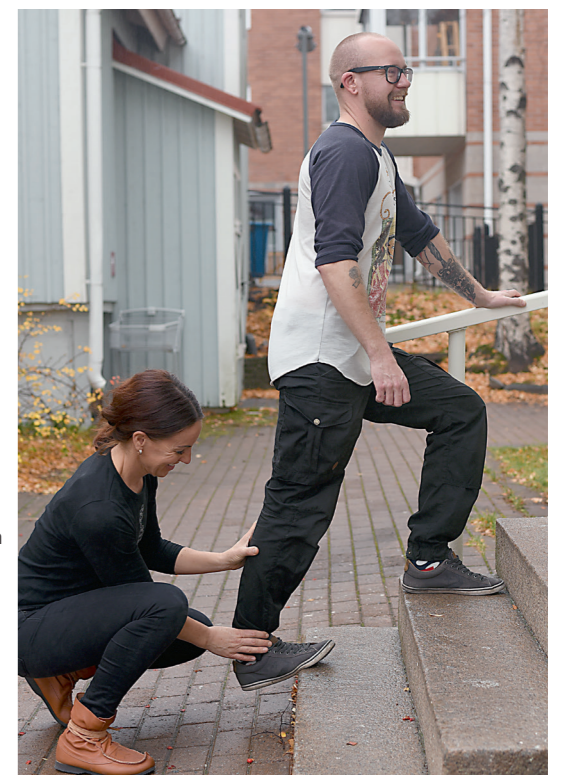

STRÄCK UT BAKSIDA LÅR OCH RUMPMUSKELN. Om muskeln är kort och stel resulterar det ofta i knäproblem. Sätt det ena benet rakt framför dig och vinkla foten uppåt. Böj på det bakre stödbenet. Du ska känna att det "drar" i muskeln bakom det sträckta benet. Håll i minst 20 sekunder.

STRÄCK UT FRAMSIDA LÅR OCH HÖFT genom att böja knäet och vinkla ett ben bakom dig. Håll fast foten med handen så nära rumpan som möjligt och skjut fram höften. Håll minst 20 sekunder.

PASSA PÅ ATT STRÄCKA UT VADMUSKELN så fort du går i en trappa! Det här är en bra övning för att undvika så kallad gubbvad och för att stretcha ut hälsenan. Stå med halva foten utanför trappavsatsen och vinkla hälen nedåt, tills du känner stretchen i vad och hälsena. Håll i minst 20 sekunder.

Därför valde jag ställning

Han gick från att balansera på ställningar till att sitta på en kontorstol med ritningar framför sig. Men ingenjören längtade snabbt tillbaka till att få anstränga armar och ben – helt enkelt resa ställningar.

Först var du ställningsbyggare. Sedan blev du byggnadsingenjör och nu är du ställningsbyggare igen. Berätta!

Från allra första början var det ett sommarjobb, att bygga ställningar. Eftersom min pappa var ställningsbyggare var det naturligt för mig att prova på. Och efter gymnasiet fortsatte jag med det jobbet till och från i fyra år. Men sen valde jag att plugga och efter examen arbetade jag med att dimensionera hus och göra hållfasthetsberäkningar. Då jobbar man utslutande med huvudet och jag kände att det egentligen passade mig bättre att jobba med kroppen – man blir hungrig och man blir trött. Nu är jag tillbaka som ställningsbyggare på fasad i Skåne och är friare i tanken. Just en sån skön sak som att när klockan är fyra så går man hem.

Fanns det inga fördelar med kontorsjobbet?

Det finns väl fördelar och nackdelar med allt. Man kunde flexa och komma senare på morgonen. Men, nå, som konstruktör släpper man aldrig jobbet riktigt. Det dyker upp hela tiden och man löser problem lite när som helst. Då var jag upptagen, rastlös och inte så närvarande i nuet. Jag har kommit underfund med att jag verkligen behöver kroppsarbete och jag tänker att man väl har fått armar och ben av en anledning. Sen är alla människor olika förstås.

Men du jobbar fortfarande delvis som ingenjör. Eller hur?

Det är ju dumt att kasta bort den kunskapen jag har och Midroc, där jag jobbar, har behov av att ha en konstruktör. Så då blir det en del ingenjörsinsatser, som till exempel väderskydd och stämptorn. När någon ställning avviker från monteringsanvisningarna kan jag gå in och räkna på det.

Kommer det att bli vanligare med anställda byggnadsingenjörer hos ställningsföretagen?

Ja, det kommer nog att växa fram, även om det är ovanligt idag. De senaste 15-20 åren har branschen utvecklats till att bli mer uppstyrd och kontrollerad. Visst har det alltid funnits regler och lagar, men förr var det vilda västern som gällde. Man hade inte selen eller hjälm och sånt. Nu har man större insikt i hur mycket ställningar klarar av. Och man har tvättat bort ryktet om att det bara var busar och kåkarare som jobbade på ställningarna. I och med att det har blivit mer seriöst kanske det kommer att finnas fler ingenjörer på företagen i framtiden.

Är det inte ganska otroligt att man har klarat sig så länge utan ingenjörsutbildning på företagen?

Nej, man har ju byggt ställningar hur länge som helst. Och det finns massor av gammal kunskap genom erfarenhet som man inte ska underskatta. Det är ju inte så att man har byggt ställningar helt på måfå tidigare.

Ett sätt för yrket att utvecklas kan vara att belysa viktiga frågor för branschen. Hur skulle man kunna få fler att engagera sig i STIB?

Man behöver känna att man vinner någonting på sitt engagemang och ju mer organiserade vi är desto starkare blir man som grupp och då kan man ställa högre krav på andra grupper i branschen. Ställningsbyggare är ju inte högt upp i hierarkin och folk får ändå betala med sina kroppar, blod, svett och tårar. Man kan höja statusen på yrket genom att engagera sig. Och få bättre arbetsvillkor.

Text: Petra Westlin Bild: Stina Rosén

FAKTA

Namn: Erik Fornander

Ålder: 36

Arbetsplats: Midroc Ställningar AB

Bor: Malmö

Favoritbyggnad: "Shellmacken i Majorna, Göteborg, är en väldigt häftig mack. Det är som att den är inspirerad av Älvsborgsbron. Taket hänger i kablar som är fäst i en pylon och det ser ut som ett snäckskal i formen".

Kvinnor stressade – män ont i ryggen

Vid närmare studier av AFA Försäkrings statistik såg de att den vanligaste ersättningen som betalas ut till kvinnor är för stressjukdomar, medan det för män är för smärtor i ryggen. Orsaken är att de arbetar inom olika områden. En typisk "AFA-kvinna" är 53 år och jobbar inom handeln och drabbas av stress, och en typisk "AFA-man" är en 60-årig metallarbetare med ryggbesvär. Högst ersättning betalas ut till männen och det beror på att de fortfarande tjänar mest i snitt, vilket ger en effekt när de får ut sin försäkringsersättning.

Arbetarskydd

Kansliet sammanfattar

Första vändan av revisionen av auktoriserade företag är nästan i mål. Nu tittar STIB på att göra ett skräddarsytt verksamhetssystem, baserat på ett system som TIB, Takentreprenörerna, har tagit fram.

Auktorisation

Nu har STIB kommit till slutfasen av revideringen av auktoriserade företag. Innan året är slut kommer alla företag att ha hunnits med. Sen ska företagen fortlöpande revideras en gång om året. Revideringarna har mottagits mycket positivt.

– Jag vill framhäva att utformningen av den revision som gjordes avseende STIB-auktoriseringen på XERVON var exemplariskt och även den revision som varit mest relevant. Utöver att revidera själva systemet reviderades även produkten och det faktiska utförandet, säger Jens Sjöberg, vd på XERVON.

Den kritik som har kommit när STIB har varit ute och reviderat är att det sitter folk i auktorisationsnämnden från företag som inte själva handlar in auktoriserat. Det är ett problem som styrelsen har lyft fram.

Samarbetet med BI och Byggnads

Samarbetet med Sveriges Byggindustrier har blivit betydligt närmre efter de tidigare händelser när medlemmar utslöts. Nu för man dialog kontinuerligt och byter information, diskuterar osund konkurrens och andra frågor som berör gemensamma medlemmar.

STIB har en utvecklad dialog med Byggnads inför deras utökade satsning på skyddsronder av ställningar 2019. I Stockholm har STIB hållit utbildning för de centrala skyddsombuden, och en likadan utbildning kommer att ske i Malmö. Alla skyddsombud kommer att få en fördjupad utbildning så att de även kan granska beräkningshandlingar.

– Vi har pratat om att det första man ska göra är att kontrollera dokumentationen som ska finnas på arbetsplatsen enligt 57§. Redan där får man en bra känsla för ordningen och redan, både hos ställningsföretaget men även hos Bas U, säger Håkan Carlsson, kanslichef för STIB.

Skräddarsytt verksamhetssystem

Takentreprenörerna har tagit fram ett skräddarsytt verksamhetssystem för sitt flöde, för att lätt kunna hantera det ad-

ministrativa. Takentreprenörernas process är väldigt lik ställningsentreprenörernas – den enda skillnaden är att takentreprenörerna inte hyr ut material. Så STIB kommer med ganska enkla operationer att kunna göra om det till ett skräddarsytt system för ställningsentreprenörer. Det blir ett digitalt hjälpmedel som både förenklar administrationen och kommunikationen ut till produktion. Entrea, företaget som har tagit fram systemet, har presenterat det på ett styrelsesammanträde.

Det innebär bland annat:

- Mindre pappersarbete.
- Man kan skapa anbud och kalkyler, snabbt direkt i systemet.
- Snabbare respons i kundrelationer.
- Så fort du får en förfrågan skapar du ett projekt i systemet.
- Skapar komplett projektpärm direkt ifrån systemet.
- Skapar bättre kontroll på projektet och får kontinuerlig uppdaterad statistik, på timmar, material och så vidare. Vilket innebär att man får mycket bättre översikt och minskad spiltid.
- Hela verksamhetssystemet är samlat i programmet och du kan komma åt det varifrån du än är, eftersom det ligger i molnet.

För ställningsbyggarna innebär det bland annat:

- Tidredovisningen sker via en mobilapp.
- Man kan skapa och bekräfta ÅTA-arbeten direkt ute på arbetsplatsen.
- Man har kontoret i mobilen – exempelvis riskanalyser och egenkontroller.
- De stora företagen har råd att plocka fram ett eget verksamhetssystem, men de små och medelstora ska också kunna bli auktoriserade och hantera sin vardag på ett smidigt sätt, säger Håkan Carlsson.

Checklista för beställare

Nu finns en checklista för beställare att ladda ner från STIBs hemsida under "Ladda ner" > "Checklista för beställare av ställningar och väderskydd". Checklisten innehåller det som en beställare behöver ha koll på, vid dokumentation av ställningen och den fortlöpande kontrollen.

Text: Daniel Pernikliski

PRISTAGARE I KORSORDET 1/2018

1:a pris

10 trisslotter

Isabelle Berntsson, Segeltorp

2:a pris

5 trisslotter

Catarina Carlsson, Sölvesborg

3:e-5:e pris

Daniel Nilsson, Sölvesborg

Tommy Stjernberg, Bromölla

Lennart Larsson, Stockholm

LÖSNING KORSORD STÄLLNINGSAKTUELLT NR 1/2018

									G	Ä			S												
									S	E	G	R	A	R	E										
									M	O	N	A	R	K	E	N									
									M	O	R		N	I											
									I	M	M	A	N	E	N	T									
									A	L	G	A		E	J										
									C	U	Å	E	G	K	R	E	R	A	O						
									H	A	N	S	E	R	U	T	A	T	D	E	G				
									V	A	R	N	I	N	G	S	K	L	O	C	K	A	H	E	S
									R	E	A	L	A	Ä	R	A	I	T	F	A	K	T	A		
									O	T	A	S	N	A	T	N	I	K	I	T	A	V	E	M	
									E	L	A	K	N	T	O	L	A	V	I	N	F	A	R	A	
									Å	R	R	E	K	L	A	M	R	A	D	I	O	L	T	T	
									R	O	A	N	D	E	B	I	A	T	T	Y	R	Ö			
									C	E	L	L		T	V	E	K	A	E	M	O	T	S	E	R
									S	M	I	C	K	E	R	T	I	T	T	A	R	I	K	E	
									T	A	A	L	M	Å	K	A	R	E	S	P	I	R	O	R	

STIB-AUKTORISERADE FÖRETAG

AB Br. Falks Byggnadsställningar
 ABC Ställningsmontage AB
 AC Ställningsmontage AB
 AC Ställningsmontage Forsmark AB
 AHAB Ställningar & Väderskydd AB
 Aros Byggställningar AB
 Bege Plattform & Ställning AB
 Bergnässets Ställningsmontage i Luleå AB
 Br. Birgersson Bygg AB
 Bromölla Ställningsmontage AB
 Gillis Ställningar AB
 Gästriklands Byggnadsställningar AB
 Hermansson Byggställningar AB

Hyrex AB
 IBS Byggnadsställningar AB
 IBS i Göteborg AB
 IBS i Kalmar Län AB
 IBS i Östergötland AB
 JPK Byggställningar AB
 JUF Byggnadsställningar AB
 Libergs Sweden AB
 Malmö Ställningsservice AB
 Midroc Ställningar AB
 Monteringsställningar AB
 Murbiten Ställning AB
 Plus Montage AB

Ramirent Safe Access AB
 rapid hyrställningar AB
 RSG Ställningar AB
 Safecon Byggnadsställningar AB
 Sjöbergs Ställningar AB
 Ställningsbyggarna i Sundsvall AB
 Ställningsmontage & Industritjänst AB
 Ställningsmontage Syd AB
 Ställningsmontage Z AB
 Sydställningar i Sölvesborg AB
 Veberöds Ställningsmontage AB
 Vikströms Byggnadsställningar AB
 XERVON Sweden AB

Säkerhet i 360 grader

- även på trappor

Plank, trall och trappor - Halkskydd R13
Högsta halkskyddsklass iht. DIN 51130 och
kompatibla till alla stora ställningssystem

JULKRYSS STÄLLINGSAKTUELLT 2/2018

Bör ställningar vara	USA & Kina Förstärker	Enslig Hinna i ögat	Duo Är rubbad
Gör talare Fattig		Käre Palisan-derträ	Värmer i vinterkylan
Egg-verktyg		Räcka Tös i Götet	
Risik			Komma underfund med
Gott till fiket			
Tråkig Säkrar ställning			
Kan ses hänga i granen	Morfin	Hurra Flygel-byggnad	Gångade pinnar Hälligång
			Träd Hav
			En Clas i Inejön Ättling
			Ackord Samtycke
			Ostadig Dass
			Nämnde Flankera
Tilltala fint		Växt	Trasig Sväres
			Farbror Gör road
Fiskar i flock	Ebbat ut	Nötlåt	
		Sådant slås Ha mod	Eftergift Ofta vid tid
3,14			Ses vid årtal Gibbon
	Värmer knoppen Ental		Kort kapten Danskö
			Hylla Grabb i Mölle
Inte alla Brukar byling		2018 Står för okänd	Sjöt i brev I skala
			Läkar-klämman Tenn
		I kabel	Låta påskina
Nyhets-byrå	Den firar Carola 20 maj		Fick pris 1994
			Trist och fantasilös

PETEX Täck

- ✓ Bredare sortiment
- ✓ Effektivare leveranser
- ✓ Hämtdepåer

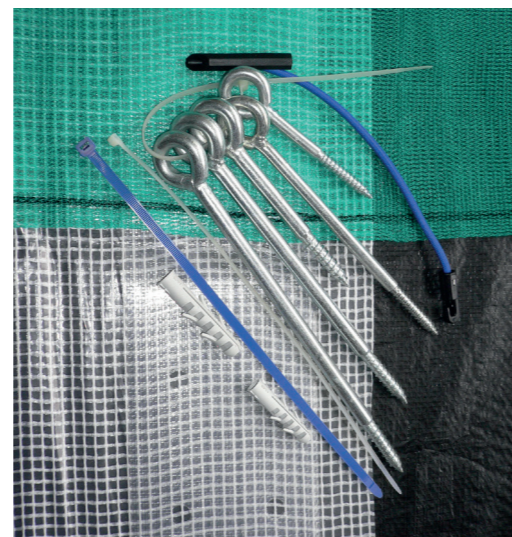
Ring Peter, 070-424 35 45, eller besök vår hemsida.
Välkommen!

P.S.P.
INTERNATIONAL AB

Speditionsvägen 27, 142 50 Skogås
petex@pspinternational.se
www.pspinternational.se

PETEX Täck

Ett väderskydd av högsta kvalitet för
alla typer av byggnadsarbeten

Fråga alltid P.S.P. om
Petex® Täck väderskydd och tillbehör!

Lösningen skickas till:

Ställningsentreprenörerna (korsord)
Box 38
294 21 Sölvesborg

**Senast inlämning av korsord
nr 2/2018 är den 31/3-2019.**

Bland de rätta svaren lottar vi ut följande:

- 1:a pris 10 st. trisslotter
- 2:a pris 5 st. trisslotter
- 3-5 pris 2 st. trisslotter

Namn: _____

Adress: _____

Postnr: Ort: _____

EFFEKTIVARE BYGGANDE ÅRET RUNT

- ▶ Färre fuktskador
- ▶ Bättre arbetsmiljö
- ▶ Lägre totalkostnad

Maja Beskowskolan, Umeå – Öppningsbart väderskydd med en spännvidd på 42 meter.

Layhers väderskydd Keder XL ger en torr, säker och effektiv arbetsplats året runt. Keder XL uppfyller kraven i AFS2013:4 och SS-EN16508:2015.

God Jul & Gott Nytt År – Önskar vi på

Layher

www.layher.se

Mer möjligheter. Ställningssystemet.